

Els vull adreçar unes paraules per cloure aquest acte i declarar formalment inaugurat aquest seminari, que com s'ha vist de bon començament promet moltíssim des del punt de vista de les reflexions que cal fer en el procés de desenvolupament de l'Estatut.

Voldria començar amb un reconeixement a la Societat Catalana d'Estudis Jurídics, que porta a terme una tasca molt important a favor del dret català i, en conseqüència, a favor del país. I aquest seminari que avui s'inaugura n'és un exemple.

Més enllà de l'espectacle mediàtic, de les declaracions que ocupen titulars, l'acció política significa molta feina. Darrere de les propostes, darrere de les accions de qualsevol govern, hi ha un immens treball de base, de fonaments tècnics sobre els quals es construeixen plans, projectes i polítiques públiques.

Sigui concretant el detall de les grans idees, sigui analitzant-les o, fins i tot, a la inversa, fent-les tan evidents que esdevingui inevitable conceptualitzar-les políticament, l'àmbit tècnic i científic té un paper fonamental a l'hora de connectar l'abstracció del pensament polític amb la realitat, a l'hora de fer possible qualsevol intent d'impuls polític.

D'altra banda, aquesta era de les comunicacions en què vivim exigeix fins al límit immediatesa, subordina la reflexió a la velocitat i, en conseqüència, massa sovint passem per alt la importància de ser rigorosos en la base, en el detall, que és el que garanteix fermesa en l'aplicació de tota idea política.

Per tant, posar èmfasi en el detall, generar coneixement i debat al seu voltant, com fa la Societat Catalana d'Estudis Jurídics amb aquest seminari amb relació a l'Estatut, és una aportació d'interès més enllà de l'àmbit acadèmic: és una aportació necessària i d'interès per al conjunt del país.

Ja hem parlat a bastament els darrers anys de les raons socials i polítiques per les quals Catalunya necessita un nou marc competencial, de finançament i

de relacions amb l'Estat adaptat a les noves necessitats del segle XXI, i ara se n'acaba de fer una lliçó magistral, pràcticament.

A hores d'ara tampoc no cal fer més sang, entenc jo, sobre els errors i les traves que va viure el procés d'elaboració i aprovació de l'Estatut. Ara tocaria mirar endavant i, per tant, treballar amb el que tenim a les mans, ens sembli poc o no, que això evidentment és opinable. Però, en qualsevol cas, el que és evident és que el que hi ha ara és l'Estatut de Catalunya i, per tant, cal treballar sobre la realitat.

En aquest sentit, aquest seminari permet situar-nos més enllà del debat polític i partidista i incidir en el detall, en els aspectes concrets. Per tant, ens permet situar en el seu significat pràctic l'Estatut del 2006.

És a dir, amb relació al que deia fa un moment, es tracta de connectar el debat polític dels grans conceptes al debat tècnic, connectar les voluntats amb l'escenari real, i ens acaben d'explicar quantes lleis s'hauran de reformar al Parlament de Catalunya, o s'hauran de fer al Parlament de Catalunya, quantes lleis s'haurien de fer a les Corts Generals.

L'atenció mediàtica fins ara s'ha centrat en on volíem anar i per on anàvem. Ara, amb el camí dels propers anys ja fixat, cal parlar del text, centrar el debat en el que diu, analitzar-lo detalladament per avançar de la millor manera possible, per evitar obstacles imprevistos i terrenys inestables, per saber on trepitgem realment, per conèixer les opcions que tenim amb aquest nou instrument d'autogovern. Aquest, per tant, és un debat segurament menys atractiu mediàticament, però ara per ara del tot imprescindible.

El centre d'atenció, d'esforç, amb relació a l'Estatut ha de ser el seu desplegament i això vol dir entrar en la lletra petita. I era precisament el doctor Carles Viver qui ara fa tres anys, en ser nomenat director de l'Institut d'Estudis Autonòmics, ens deia que, i el cito amb el seu permís: «Per primer cop, Catalunya està en condicions que no ens facin gols amb la lletra petita.» Afegia que, «després de vint-i-cinc anys, tenim funcionaris molt ben preparats i estudiosos de l'autonomia amb els quals per primera vegada podrem dir alguna cosa de la lletra petita.»

En vista del que ha succeït en el procés de l'Estatut, seguim encaixant gols. De vegades ens els fem en pròpia porta i també ho hem de tenir present. En qualsevol cas, encaixar gols i fer-los en pròpia porta forma part del joc. Des de fa unes setmanes, però, advertim que ens en volen marcar en fora de joc i aquí ja no s'hi val. Ara és el torn de la lletra petita.

Seguint amb la metàfora, penso que al nostre equip tenim molts bons jugadors, començant per l'Institut d'Estudis Autonòmics, la mateixa feina que s'ha fet al Parlament de Catalunya o la societat civil avui expressada aquí però també en altres formulacions, que han demostrat més d'una vegada el seu po-

tencial, la seva capacitat. Fins i tot, si m'ho permeten, en aquest equip jo hi posaria els polítics, que van fer l'Estatut en el seu moment al Parlament de Catalunya, que després el van defensar a Madrid i que ara encara l'hauran de desplegar, i l'hauran de desplegar al Parlament i al Govern.

Tot plegat és un bon equip. Però, tenim mentalitat d'equip? Aquesta és la qüestió. La mentalitat d'equip només ens la donarà la unitat com a poble.

Quan la societat civil mostra la seva empena, es parla del fracàs dels polítics. I al revés: quan des de les institucions o el món polític es crida l'atenció sobre un tema de país, massa sovint se'ls mira amb desconfiança o se'ls deixa sols, i s'obvia que legalment som una comunitat autònoma en un estat unitari centralista, s'obvien, per tant, les limitacions que les regles de joc posen a les nostres institucions.

Per tant, és imprescindible recuperar consciència col·lectiva, recuperar confiança els uns en els altres, els partits polítics entre si, però sobretot entre la societat catalana i el món polític català. Cal recuperar una certa unitat, entendre que, malgrat el que vulguem ser els uns o els altres, som el que som i que, tot i desitjar altres escenaris, ara hem de treballar sobre el que tenim, sobre el que tenim realment, no sobre el que de vegades s'ha pogut creure que teníem.

La vida política catalana es troba travada per lluites particulars. Tot s'acaba analitzant i interpretant en claus partidistes, internes i externes, tant se val. I hauríem de defugir això en la mesura que ens sigui possible. El país, sincerament, ho agrairia.

En el temps que ha transcorregut del 2007 ja hem pogut advertir que el desplegament de l'Estatut trobarà obstacles per part dels poders de l'Estat, com els que ja vam patir tants anys amb l'anterior Estatut i que ja s'han explicat abans. També hem començat a comprovar que algunes de les batalles que es van lliurar durant la seva elaboració, com la de l'aeroport, i també s'ha explicat, o la de la lletra petita de molts articles, eren molt més importants del que molts es pensaven.

Per tant, el que hi ha, el que tenim, és molta feina encara. Políticament, recuperar la unitat; i amb la unitat, recuperar fermesa, recuperar consciència col·lectiva, recuperar sentit de país, superar lluites estèrils que ja tindran el seu espai, però no aquest espai. Lligat a tot això, cal recuperar la confiança entre nosaltres, entre tots nosaltres.

I per a tot plegat el que ens cal és voluntat. Ens cal tenir-la i ens cal demostrar-la; voluntat política comuna per extreure el màxim rendiment possible del nou instrument d'autogovern. Si aquesta voluntat no està per damunt de tot, per damunt d'interessos de partit, per damunt de pors, per damunt de dubtes, si aquesta voluntat política comuna no és generalitzada al país més enllà de les

institucions i el món polític, en sortirà perdent l'autogovern de Catalunya, i amb això resultaran perjudicats els interessos socials i econòmics de les catalanes i els catalans.

Per tant, i amb aquest final recupero allò que els deia abans, cal connectar impuls polític i realitat. Ara és fonamental articular aquesta voluntat política comuna del catalanisme, però cal fer-ho sobre la base de l'escenari real, sobre el que diu exactament el nou marc d'autogovern i, per damunt de tot, sobre les possibilitats que hi tenim.

Treballar, doncs, amb rigor i intel·ligència per saber quina batalla cal lliurar en cada escenari a favor del desplegament del nou instrument estatutari; a favor, en definitiva, dels drets de la ciutadania de Catalunya.

Feta aquesta reflexió, els desitjo que aquest seminari «L'Estatut del 2006. El dret i els drets de Catalunya a la cruïlla del segle XXI» sigui tot un èxit i que tots plegats en puguem treure molt profit, de la lletra gran i de la lletra petita.

Ernest Benach i Pascual
President del Parlament de Catalunya